

V. Biblical Roots of Midrashic 'Stories' - Part 2

(3) מינוי משה ומבחן "רועה צאן"

Shemot Rabbah 2:2

Also Moses was tested by God through sheep. Our Rabbis said that when Moses our teacher, peace be upon him, was tending the flock of Jethro in the wilderness, a little kid escaped from him. He ran after it until it reached a shady place. When it reached the shady place, there appeared to view a pool of water and the kid stopped to drink. When Moses approached it, he said: 'I did not know that you ran away because of thirst; you must be weary.' So he placed the kid on his shoulder and walked away. Thereupon God said: 'Because thou hast mercy in leading the flock of a mortal, thou wilt assuredly tend my flock Israel.' Hence Now MOSES WAS KEEPING THE FLOCK.

26. שמות רבה ב:ב

ה' צדיק יבחן (שם /תהלים י"א). ובמה הוא בוחנו? במרעה צאן...
ואף משה לא בחנו אלא בצאן. אמרו רבותינו: כשהיה משה רועה צאן של יתרו במדבר, ברח ממנו גדי אחד ורץ אחריו עד שהגיע לחסות. כיון שהגיע לחסות נזדמנה לו בריכה של מים ועמד הגדי לשתות. כיון שהגיע משה אצלו אמר לו: אני לא הייתי יודע שרץ היית מפני שעיף אתה. הרכיבו על כתיפו והיה מהלך. אמר לו הקב"ה: יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם - חייך, אתה תרעה צאני. הוי: ומשה היה רעה.

Numbers 27

15 And Moses spoke unto the LORD, saying: 16 'Let the LORD, the God of the spirits of all flesh, set a man over the congregation, 17 who may go out before them, and who may come in before them, and who may lead them out, and who may bring them in; that the congregation of the LORD be not as sheep which have no shepherd.'

27. במדבר כז

(טו) וַיִּדְבֶּר מֹשֶׁה אֶל יְקֻנֹק לֵאמֹר: (טז) יִקְוֹד יְקֻנֹק אֲלֵהִי הַרְוֹחַת לְכָל בֶּשֶׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה: (יז) אֲשֶׁר יֵצֵא לַפְּנִיָּהֶם וְאֲשֶׁר יָבֵא לַפְּנִיָּהֶם וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וְאֲשֶׁר יְבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת יְקֻנֹק כְּצֹאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רֹעֵה:

I Samuel 9

3. And the asses of Kish Saul's father were lost. And Kish said to Saul his son, Take now one of the servants with you, and arise, go seek the asses. 4. And he passed through Mount Ephraim, and passed through the land of Shalisha, but they found them not; then they passed through the land of Shaalim, and there they were not; and he passed through the land of the Benjamites, but they found them not. 5. And when they came to the land of Zuph, Saul said to his servant, who was with him, Come, and let us return; lest my father cease to care for the asses, and become anxious about us. 6. He said to him, Behold now, there is in this city a man of God, and he is an honorable man; all that he says comes surely to pass; now let us go there; perhaps he can tell us our way that we should go.

28. שמואל א פרק ט

(ג) וַתִּאבְדְּנָה הָאֲתָנוֹת לְקִישׁ אָבִי שְׂאוּל וַיֹּאמֶר קִישׁ אֶל שְׂאוּל בְּנוֹ קַח נָא אֶתְךָ אֶת אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וְקוּם לֵךְ בְּקֵשׁ אֶת הָאֲתָנוֹת: (ד) וַיַּעֲבֵר בְּהַר אֶפְרַיִם וַיַּעֲבֵר בְּאֶרֶץ שְׁלִישָׁה וְלֹא מָצְאוּ וַיַּעֲבֵרוּ בְּאֶרֶץ שְׁעָלִים וְאֵין וַיַּעֲבֵר בְּאֶרֶץ מִינִי וְלֹא מָצְאוּ: (ה) הִמָּה בָּאוּ בְּאֶרֶץ צוּפִי וְשְׂאוּל אָמַר לְנַעֲרוֹ אֲשֶׁר עִמּוֹ לָכֵה וְנִשׁוּבָה פֶן יַחְדַּל אָבִי מִן הָאֲתָנוֹת וְדָאָג לָנוּ: (ו) וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּה נָא אִישׁ אֲלֵהֶם בְּעִיר הַזֹּאת וְהָאִישׁ נִכְבָּד כָּל אֲשֶׁר יִדְבֵּר בּוֹא יְבוֹא עִתָּה נִלְכֶּה שָׁם אוֹלִי יִגִּיד לָנוּ אֶת דְּרָכָנוּ אֲשֶׁר הִלְכָנוּ עֲלֵיךָ:

משה	שאל	שאל ומשה
<p><u>שמות ג</u> (ז) וַיֹּאמֶר ה' רֵאָה רְאִיתִי אֶת עֲנִי עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרַיִם וְאֶת צַעֲקוֹתָם שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נַגְשָׁיו כִּי יִדְעֵתִי אֶת מִכְאֲבוֹ: (ח) וְאֶרְדָּ לְהַצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם וְלְהַעֲלֹתוֹ מִן הָאֶרֶץ הַהִוא אֶל אֶרֶץ טוֹבָה וְרַחֲבָה אֶל אֶרֶץ זָבֶת חֶלֶב וְדָבֶשׁ אֶל מְקוֹם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי: (ט) וְעַתָּה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלַי וְגַם רְאִיתִי אֶת הַלַּחֲץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם: (י) וְעַתָּה לָכֵה וְאֲשַׁלַּחְךָ אֶל פְּרֹעֶה וְהוֹצֵא אֶת עַמִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם:</p> <p>(7) Hashem said, "I have surely seen the affliction of my people who are in Egypt, and have heard their cry because of their taskmasters, for I know their sorrows. (8) I have come down to deliver them out of the hand of the Egyptians, and to bring them up out of that land to a good and large land, to a land flowing with milk and honey; to the place of the Canaanite, the Hittite, the Emorite, the Perizzite, the Chivite, and the Jebusite. (9) Now, behold, the cry of the Children of Israel has come to me. Moreover I have seen the oppression with which the Egyptians oppress them. (10) Come now therefore, and I will send you to Paroh, that you may bring my people, the Children of Israel, out of Egypt."</p>	<p><u>שמו"א ט</u> (טו) וְהִ' גָּלָה אֶת אֲזֶן שְׂמוּאֵל יוֹם אֶחָד לַפְּנֵי בּוֹא שְׂאוּל לֵאמֹר: (טז) כְּעַת מָחָר אֲשַׁלַּח אֶלֶיךָ אִישׁ מֵאֶרֶץ בְּנִימֵן וּמִשְׁחָתוֹ לְנִגִּיד עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְהוֹשִׁיעַ אֶת עַמִּי מִיַּד פְּלִשְׁתִּים כִּי רְאִיתִי אֶת עַמִּי כִּי בָּאָה צַעֲקָתוֹ אֵלַי:</p> <p>(15) Now Hashem had revealed to Samuel a day before Saul came, saying, (16) "Tomorrow about this time I will send you a man out of the land of Benjamin, and you shall anoint him to be prince over My people Israel, and he shall save My people out of the hand of the Philistines. For I have looked upon My people, because their cry has come to Me."</p>	<p>לשון מינוי שליחות מה'</p>

<p>שמות ג' (יא) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָאֱלֹהִים מִי אֲנִי כִּי אֵלֶּךְ אֶל פְּרֹעֹה וְכִי אוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם:</p> <p>(11) Moshe said to God, "Who am I, that I should go to Paroh, and that I should bring the Children of Israel out of Egypt?"</p>	<p>שמו"א ט (כא) וַיַּעַן שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הֲלוֹא בֶן יִמִּינִי אֲנִי מִקְטָנֵי שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל וּמִשְׁפַּחְתִּי הַצְּעִירָה מִכָּל מִשְׁפָּחוֹת שְׁבִטֵי בְנֵימִן וְלָמָּה דַּבַּרְתָּ אֵלַי כַּדָּבַר הַזֶּה:</p> <p>(21) And Saul answered and said, "Am not I a Benjamite, of the smallest of the tribes of Israel? And my family is the least of all the families of the tribe of Benjamin! Why, then, do you speak to me in this manner?"</p>	<p>תשובת המנהיג = ענוו!</p>
<p>שמות יד (ל) וַיֹּשַׁע ה' בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרָיִם וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרָיִם מֵתִים עַל שְׂפַת הַיָּם:</p> <p>(30) Thus Hashem saved Israel that day out of the hand of the Egyptians; and Israel saw the Egyptians dead on the seashore.</p>	<p>שמו"א יד (כג) וַיֹּשַׁע ה' בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל וְהַמִּלְחָמָה עָבְרָה אֶת בֵּית אָוֶן:</p> <p>(23) So Hashem saved Israel that day; and the battle passed on as far as Beth-aven.</p>	<p>לשון ניצחון</p>
<p>שמות פרק ג' (יב) וַיֹּאמֶר כִּי אֶהְיֶה עִמָּךְ וְזֶה לָךְ הָאוֹת כִּי אֲנִי שְׁלַחְתִּיךָ...</p> <p>(12) He said, "Certainly I will be with you. This will be the token to you, that I have sent you: when you have brought the people out of Egypt, you shall serve God on this mountain."</p>	<p>שמו"א י' (ז) וְהָיָה כִּי תִבְאֲנֶה הָאוֹתוֹת הָאֵלֶּה לָּךְ עֲשֵׂה לָּךְ אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ כִּי הָאֱלֹהִים עִמָּךְ:</p> <p>(7) And let it be, when these signs have come to you, that you shall do as your hand finds; for God is with you.</p>	<p>ג' אותות להוכחת השליחות</p>
<p>במדבר יב (ג) וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עֲנִיו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה:</p> <p>(3) Now the man Moses was very humble, above all the men who were on the surface of the earth.</p>	<p>שמו"א י (כב) וַיִּשְׁאַלוּ עוֹד בְּה' הֲבָא עוֹד הַלֵּם אִישׁ ס וַיֹּאמֶר ה' הִנֵּה הוּא נִחְבֵּא אֶל הַכְּלִים... (כז) וּבְנֵי בְלִיעַל אָמְרוּ מַה יִּשְׁעֵנוּ זֶה וַיִּבְזְהוּ וְלֹא הִבִּיאוּ לוֹ מִנְחָה וַיְהִי כְּמַחְרִישׁ:</p> <p>(22) Therefore they asked of Hashem further, "Has another man come here?" And Hashem answered, "Behold, he has hidden himself among the baggage."... (27) But certain base fellows said, "How shall this man save us?" And they despised him and did not bring him tribute. But he was as one who is silent.</p>	<p>ענוות</p>
<p>במדבר טז – מרד קרח! (טו) וַיִּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל ה' אֵל תִּפְּן אֶל מִנְחָתָם לֹא חֲמוֹר אֶחָד מֵהֶם נִשְׂאתִי וְלֹא הִרְעִיתִי אֶת אֶחָד מֵהֶם:</p> <p>(15) Moses was very angry, and said to Hashem, "Don't respect their offering: I have not taken one donkey from them, neither have I hurt one of them."</p>	<p>שמו"א טו (עמלק) (יז) וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הֲלוֹא אִם קָטָן אַתָּה בְּעֵינֶיךָ רֵאשׁ שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּה וַיִּמְשַׁחְךָ ה' לְמֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל: (כד) וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל שְׁמוּאֵל חֲטֵאתִי כִּי עָבַרְתִּי אֶת פִּי ה' וְאֶת דְּבָרֶיךָ כִּי יָרֵאתִי אֶת הָעָם וְאֲשַׁמַּע בְּקוֹלָם:</p> <p>(17) And Samuel said, "Though you are little in your eyes, are you not head of the tribes of Israel? And Hashem anointed you king over Israel. (24) And Saul said to Samuel, "I have sinned; for I have transgressed the commandment of Hashem and your words; because I feared the people and listened to their voice.</p>	<p>ענוות יתרה!</p>

Yoma 22b

Rav Yehuda said that Rav said: Why was Saul punished in that he was ultimately led to commit the sins described above? Because at the very outset of his reign he inappropriately forwent his royal honor, as it is stated with regard to Saul's inauguration: "And some base fellows said: How can this man save us? So they disparaged him and brought him no present. But he made himself as if he did not hear"

29. גמ' יומא כב ע"ב

אמר רב יהודה אמר רב: מפני מה נענש שאול — מפני שמחל על כבודו, שנאמר: "ובני בליעל אמרו מה ישיענונו זה ויבזוהו ולא הביאו לו מנחה ויהי כמחריש"

(4) סמיכות פרשיות**אשת יפת תואר ובן סורר ומורה****Rashi Devarim 21:11**

THAT THOU WOULDST TAKE HER FOR THY WIFE) – Scripture is speaking only in view of man's evil inclination (Kiddushin 21b). For if the Holy One, blessed be He, would not permit her to him as a wife, he would nevertheless marry her although she would then be forbidden to him. However, if he does marry her, in the end he will hate her, for Scripture writes immediately afterwards, (v. 15) "If a man have two wives, one beloved, and another hated, etc." and ultimately he will beget a refractory and rebellious son by her (v. 18). It is for this reason that these sections are put in juxtaposition

רש"י דברים כא:יא

ולקחת לך לאשה - לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע, שאם אין הקב"ה מתירה ישאנה באסור, אבל אם נשאנה סופו להיות שונאה, שפאמר אחריו (שם טו) "כי תהיין לאיש וגו'", וסופו להוליד ממנה בן סורר ומורה, לכה נסמכו פרשיות הללו (תנחומא):

Tanchuma 1

Whenever anyone marries a "woman of pretty form," there results from it a defiant and rebellious son. Thus we find it so in the case of David, because he had desired Maacah bat Talmai king of Geshur, while he had gone to war; so Absalom came out of him [in this union. The latter] wanted to kill him and slept with his ten concubines before the eyes of all Israel and in broad daylight. Also because of him several myriads from Israel were killed. And he created discord in Israel, [through which] were killed Shimei ben Gera, Sheba ben Bichri, and Ahithophel. And he killed Mephibosheth, and had Ziba rule over the whole house of Saul.

מדרש תנחומא (בובר) פרשת כי תצא סימן א

כל מאן דנסיב יפת תואר, נפיק מניהו בן סורר ומורה. שכן כתב בידוד, על שחמד מעכה בת תלמי מלך גשור בצאתו למלחמה, נצא ממנו אבשלום שבקש להרוגו, ושכב עם עשר פלגשו לעיני כל ישראל ולעיני השמש, ועל ידו נהרגו מישראל כמה רבבות, ועשה מחלקת בישראל, ונהרג שמעי בן גרא ושבע בן בכרי ואחיתפל, ולמפיבשת (ולאיש בשת) הרג, והשליט ציבא על כל בית שאול.

סוטה ונזיר**Brachot 63a**

It has been taught: Rabbi says, Why does the section of the Nazirite follow immediately on that of the unfaithful wife? To teach you that anyone who sees an unfaithful wife in her evil ways should completely abstain from wine.

30. בבלי ברכות סג.

תנא, רבי אמר: למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה? לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין.

Shoftim 14

(1) Samson went down to Timnah and saw a woman in Timnah of the daughters of the Philistines. (2) He came up, and told his father and his mother, and he said, "I have seen a woman in Timnah of the daughters of the Philistines; now therefore get her for me as wife." (3) Then his father and his mother said to him, "Is there no woman among the daughters of your brothers or among all my people, that you go to take a wife of the uncircumcised Philistines?" Samson said to his father, "Get her for me; for she pleases me well." (4) But his father and his mother didn't know that it was of Hashem; for he sought an opportunity against the Philistines. Now at that time the Philistines were ruling over Israel.

31. שופטים יד

(א) וירד שמשון ותמנתה וירא אשה בתמנתה מבנות פלשתים: (ב) ויעל ויגד לאביו ולאמו ויאמר אשה ראיתי בתמנתה מבנות פלשתים ועתה קחו אותה לי לאשה: (ג) ויאמר לו אביו ואמו האין בבנות אחיך ובכל עמי אשה כי אתה הולך לקחת אשה מפלשתים הערלים ויאמר שמשון אל אביו אותה קח לי כי היא ישרה בעיני: (ד) ואביו ואמו לא ידעו כי מיןק היא כי תאנה הוא מבקש מפלשתים ובעת ההיא פלשתים משלים בישראל:

Breishit Rabbah 84.

JOSEPH, BEING SEVENTEEN YEARS OLD, etc. He was seventeen years old, yet you say, BEING STILL A LAD! It means, however, that he behaved like a boy, pencilling his eyes, curling his hair, and lifting his heel.

32. בראשית רבה (וילנא) פרשה פד

יוסף בן שבע עשרה שנה וגו', ואת אמר והוא נער אלא שהיה עושה מעשה נערות, ממשמש בעיניו מתלה בעקיבו מתקן בשער

Shabbat 139a

R. Melai also said in the name of R. Isaac of Magdala: From the day that Joseph departed from his brothers he did not taste wine, for it is written, [The blessings of thy father...shall be on the head of Joseph]. And on the crown of the head of him who was a nazirite [since his departure] from his brethren.

33. בבלי שבת קלט.

ואמר רב מלאי משום רבי יצחק מגדלאה: מיום שפירש יוסף מאחיו לא טעם טעם יין, דכתיב +בראשית מט+ולקדך נזיר אחיו.

פנחס ויפתח (5)**Breishit Rabbah 60**

Yet was not Phinehas there to absolve him of his vow? Phinehas, however, said: He needs me, and I am to go to him! Moreover, I am a High Priest and the son of a High Priest; shall I then go to an ignoramus? While Jephthah said: Am I, the chief of Israel's leaders, to go to Phinehas! Between the two of them the maiden perished....

Both were punished for her blood. Jephthah died through his limbs dropping off: wherever he went a limb would drop off from him, and it was buried there on the spot. Hence it is written, *Then died Jephthah the Gileadite, and was buried in the cities of Gilead* (ib. XII, 7) It does not say, 'In a city of Gilead,' but, 'In the cities of Gilead' Phinehas was deprived of the divine afflatus. Hence it is written, *And Phinehas the son of Eleazar had been ruler over them* (I Chron. IX, 20): it is not written, He was ruler over them, but 'Had been ruler in time past, [when] the Lord was with him (ib.).

34. בראשית רבה (וילנא) פרשה ט

ולא היה שם פינחס שיפתייר לו את נדרו, אלא פינחס אמר הוא צריך לי ואני אלף אצלו, ויפתח אמר אני ראש קציני ישראל ואני הולך לי אצל פינחס, בין דין לדיון אבדה הנערה ההיא....

ושיניהם נענשו בדמיה של נערה, יפתח מת בנשילת אבריו, בכל מקום שהיה הולך בו היה אבר נשול הימנו והיו קוברין אותו שם, הדין הוא דכתיב (שופטים יב, ז): וימות יפתח ויקבר בערי גלעד, בעיר גלעד לא נאמר אלא בערי גלעד. פינחס נטלה ממנו רוח הקדש, הדין הוא דכתיב (דברי הימים א ט, כ): פינחס בן אלעזר נגיד היה עליהם, הוא נגיד עליהם אין כתיב פאו, אלא נגיד היה, (דברי הימים א ט, כ): לפנים ה' עמו.

Shoftim 20

Then all the people of Israel went out, and the congregation was gathered together as one man, from Dan to Beersheba, with the land of Gilead, to the Lord in Mizpah.

28. And Phinehas, the son of Eleazar, the son of Aaron, stood before it in those days, saying, Shall I yet again go out to battle against the sons of Benjamin my brother, or shall I cease? And the Lord said, Go up; for tomorrow I will deliver them into your hand.

35. שופטים פרק ב

(א) ויצאו כל בני ישראל ותקהל העדה כאיש אחד למדון ועד באר שבע וארץ הגלעד אל ה' המצפה:

(כח) ופינחס בן אלעזר בן אהרן עמד לפניו בימים ההם לאמר האוסף עוד לצאת למלחמה עם בני בנימן אחי אם אהדל ויאמר ה' עלו כי מחר אתננו בידך:

(6) אחשורוש - וכלים מכלים שונים**Talmud Megillah 11b**

'In those days, when the king sat [on his throne]'. [How can this be] seeing that it says just afterwards, in the third year of his reign? Raba said: What is meant by 'when he sat'? After he began to feel secure. He reasoned thus: 'Belshazzar calculated and made a mistake; I have calculated and made no mistake'.

What is the meaning of this? It is written, 'After seventy years are accomplished for Babylon I will remember you,' and it is written, 'That He would accomplish for the desolations of Jerusalem seventy years.' ... He [Belshazzar] said to himself, Now of a surety they will not be redeemed. So he brought out the vessels of the Temple and used them.

He [Ahasuerus] said: He calculated and made a mistake, I will calculate and make no mistake. Is it written, 'seventy years for the kingdom of Babylon?' It is written, seventy years for Babylon. What is meant by Babylon? The exile of Babylon. How many years [is this reckoning] less [than the other]? Eight. So in place of them he inserted one of Belshazzar, five of Darius and Cyrus, and two of his own, which made seventy. When he saw that seventy had been completed and they were not redeemed, he brought out the vessels of the Temple and used them. Then the Satan came and danced among them and slew Vashti.

36. מגילה יא ע"ב

"בַּיָּמִים הָהֵם כְּשֶׁבַת הַמֶּלֶךְ", וְכָתִיב בְּתַרְיָה: "בְּשָׁנַת שְׁלֹשׁ לְמַלְכוֹ!" אָמַר רַבָּא: מֵאֵי "כְּשֶׁבַת", לְאַחַר שְׁנַת־יִשְׁשָׁבָה דַּעְתּוֹ. אָמַר: בְּלִשְׁצָר חֲשֵׁב וּטְעָה, אֲנִי חֲשִׁיבְנָא וְלֹא טְעִינָא.

מֵאֵי הִיא — דְּכָתִיב: "כִּי לְפִי מְלֵאת לְבַבְךָ שְׁבָעִים שָׁנָה אֲפָקוּד אֶתְכֶם", וְכָתִיב: "לְמַלְאוֹת לְחָרְבוֹת יְרוּשָׁלַם שְׁבָעִים שָׁנָה".

חֲשׁוּב: אַרְבַּעִין וְחֲמֵשׁ דְּנְבוּכַדְנֶצַּר, וְעֶשְׂרִים וְתֵלֶת דְּאִוִּיל מְרֻדָּה, וְתַרְתֵּי דִידֵיהּ — הָא שְׁבָעִים... אָמַר: הִשְׁתָּא וְדָאֵי תוּ לֹא מִיפְרָקִי, אֲפִיק מֵאֲנִי דְבִי מִקְדָּשָׁא וְאִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהוּ.

אָמַר: אִיהוּ מִיטְעָא טְעִי, אֲנִי חֲשִׁיבְנָא וְלֹא טְעִינָא. מִי כָתִיב "לְמַלְכוּת בְּבַל"? "לְבַבְךָ" כָּתִיב, מֵאֵי "לְבַבְךָ"? לְגָלוּת בְּבַל, כַּמָּה בְּצִירָן — תַּמְנִי, חֲשִׁיב וְעִיִּל חִילופֵי־יָהּ חֲדָא דְבְּלִשְׁצָר, וְחֲמֵשׁ דְּדְרִינֻשׁ וְכוּרְשׁ, וְתַרְתֵּי דִידֵיהּ — הָא שְׁבָעִין. פִּינּוּ דְחֲזִי דְמִלּוֹ שְׁבָעִין וְלֹא אִיפְרוּק — אָמַר: הִשְׁתָּא וְדָאֵי תוּ לֹא מִיפְרָקִי, אֲפִיק מֵאֲנִי דְבִי מִקְדָּשָׁא וְאִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהוּ.

בָּא שְׁטָן וְרִיקָד בְּיַגְיָהּ וְהָרַג אֶת וַשְׁתִּי.

Daniel Chapter 5

1. Belshazzar the king made a great feast for a thousand of his lords, and drank wine in front of the thousand. 2. Belshazzar, while he tasted the wine, commanded to bring the golden and silver utensils which his father Nebuchadnezzar had taken from the temple which was in Jerusalem; that the king, and his lords, his wives, and his concubines, might drink from them. 3. Then they brought the golden utensils that were taken out of the temple of the house of God which was in Jerusalem; and the king, and his princes, his wives, and his concubines, drank from them. 4. They drank wine, and praised the gods of gold, and of silver, of bronze, of iron, of wood, and of stone. 5. In the same hour the fingers of a man's hand appeared, and wrote opposite the lampstand upon the plaster of the wall of the king's palace; and the king saw the part of the hand that wrote.

Esther 1

1 Now it came to pass in the days of Ahasuerus--this is Ahasuerus who reigned, from India even unto Ethiopia, over a hundred and seven and twenty provinces-- 2 that in those days, when the king Ahasuerus sat on the throne of his kingdom, which was in Shushan the castle, 3 in the third year of his reign, he made a feast unto all his princes and his servants; the army of Persia and Media, the nobles and princes of the provinces, being before him; 4 when he showed the riches of his glorious kingdom and the honour of his excellent majesty, many days, even a hundred and fourscore days. 5 And when these days were fulfilled, the king made a feast unto all the people that were present in Shushan the castle, both great and small, seven days, in the court of the garden of the king's palace; 6 there were hangings of white, fine cotton, and blue, bordered with cords of fine linen and purple, upon silver rods and pillars of marble; the couches were of gold and silver, upon a pavement of green, and white, and shell, and onyx marble. 7 And they gave them drink in vessels of gold--the vessels being diverse one from another--and royal wine in abundance, according to the bounty of the king.

37. פרק ה (תרגום)

(א) בְּלִשְׁאֲצָר הַמֶּלֶךְ עָשָׂה מִשְׁתֵּה גָדוֹל לְאֶלֶף שָׂרֵיו, וְלַעֲמַת הָאֶלֶף יָיִן שְׁתֵּה. (ב) בְּלִשְׁאֲצָר צָוָה בְּטַעַם הַיָּיִן, לְהַבִּיא כָּלִי הַזֶּהָב וְהַכֶּסֶף, אֲשֶׁר הוּצֵא נְבוּכַדְנֶצַּר אֲבִיו מִן הַהֵיכָל אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַיִם, וַיִּשְׁתּוּ בָהֶם הַמֶּלֶךְ וְשָׂרָיו, נָשָׂיו וּפִילִגְשָׁיו. (ג) אֲזִי הַבִּיאוּ אֶת כָּלִי הַזֶּהָב אֲשֶׁר הוּצֵאוּ מִן הַהֵיכָל אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַיִם, וְשְׁתוּ בָהֶם הַמֶּלֶךְ וְשָׂרָיו, נָשָׂיו וּפִילִגְשָׁיו. (ד) שְׁתוּ אֶת הַיָּיִן, וְשָׁבְחוּ אֶת אֱלֹהֵי הַזֶּהָב וְהַכֶּסֶף, הַנְּחֹשֶׁת, הַבְּרָזֶל, הַעֵצ וְהָאֶבֶן. (ה) בָּהּ בְּשַׁעַה, יָצְאוּ אֲצַבְעוֹת שֵׁל יָד אָדָם וְכָתְבוּ לַעֲמַת הַנֶּבֶרֶשֶׁת, עַל הַשִּׁיד שֵׁל כְּתָל הַהֵיכָל שֵׁל הַמֶּלֶךְ, וְהַמֶּלֶךְ רֹאָה פֶסֶט יָד אֲשֶׁר כּוֹתֶבֶת.

38. אסתר פרק א

(א) וַיְהִי בַיָּמֵי אַחְשֵׁרוּשׁ הוּא אַחְשֵׁרוּשׁ הַמֶּלֶךְ מֵהַדּוֹ וְעַד כּוּשׁ שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה: (ב) בַּיָּמִים הָהֵם כְּשֶׁבַת הַמֶּלֶךְ אַחְשֵׁרוּשׁ עַל פֶּסֶא מְלָכוֹתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה: (ג) בְּשָׁנַת שְׁלוֹשׁ לְמַלְכוֹ עָשָׂה מִשְׁתֵּה לְכָל שָׂרָיו וְעַבְדָּיו חֵיל פָּרַס וְיָמְדֵי הַפְּרָתִימִים וְשָׂרֵי הַמְּדִינּוֹת לְפָנָיו: (ד) בְּהָרְאָתוֹ אֶת עֶשֶׂר כְּבוֹד מְלָכוֹתוֹ וְאֶת יָקָר תַּפְאָרָתוֹ גְּדוֹלָתוֹ יָמִים רַבִּים שְׁמוֹנִים וּמֵאֵת יוֹם: (ה) וּבְמַלּוֹאֹת הַיָּמִים הָאֵלֶּה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ לְכָל הָעָם הַנִּמְצָאִים בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה לְמַגְדוֹל וְעַד קֶטָן מִשְׁתֵּה שְׁבַעַת יָמִים בַּחֲצַר גִּנַּת בֵּיתֵן הַמֶּלֶךְ: (ו) חוּר כַּרְפֶּס וְתַכְלֵת אַחוּז בַּחֲבִלֵי בוץ וְאַרְגָּמָן עַל גְּלִילֵי כֶסֶף וְעַמּוּדֵי שֵׁשׁ מִטּוֹת זָהָב וְכֶסֶף עַל רַצְפַּת בַּהֵט וְשֵׁשׁ וְדָר וְסַחֲרָת: (ז) וְהַשְׁקוֹת בְּכָלִי זָהָב וְכָלִים מְכֻלִּים שׁוֹנִים וַיָּיִן מְלָכוֹת רַב כִּנְד הַמֶּלֶךְ: (ח) וְהַשְׁתִּיָּה כְּדַת אֵין אִנְס כִּי כּוּ יֶסֶד הַמֶּלֶךְ עַל כָּל רַב בֵּיתוֹ לַעֲשׂוֹת כְּרָצוֹן אִישׁ וְאִישׁ:

Daniel 9

1 In the first year of Darius the son of Ahasuerus, of the seed of the Medes, who was made king over the realm of the Chaldeans; **2** in the first year of his reign I Daniel meditated in the books, over the number of the years, whereof the word of the LORD came to Jeremiah the prophet, that He would accomplish for the desolations of Jerusalem seventy years. **3** And I set my face unto the Lord God, to seek by prayer and supplications, with fasting, and sackcloth, and ashes.

Pirkei D'Rebbi Eleizer 49

Rabbi Tachanah said: Come and see how wealthy Ahasuerus was, for he was wealthier than all the kings of Media and Persia, and concerning him the Scripture saith, "And the fourth shall be far richer than they all" (Dan. 11:2). What was the wealth of Ahasuerus? He erected couches of gold and silver in the streets of the city, to show all the peoples how rich he was, as it is said, "The couches were of gold and silver" (Esth. 1:6).

39. דניאל פרק ט

(א) בשנת אחת לדריגוש בן אחשורוש מזרע מדי אשר המלך על מלכות כשדים :
 (ב) בשנת אחת למלכו אני דניאל בינתי בספרים מספר השנים אשר היה דבר קזק אל רמיה הנביא למלאות לחרבות ירושלם שבעים שנה :
 (ג) ואתנה את פני אל אדני האלהים לבקש תפלה ותחנונים בצום ושק ואפר :

40. פרקי דרבי אליעזר פרק מט

רבי תנחום אומר, בא וראה עשרו של אחשורוש, שהיה עשיר מכל מלכי מדי ופרס, ועליו הכתוב אומר והרביעי יעשיר עשר גדול [דניאל יא, ב]. ומה היה עשרו של אחשורוש, שהעמיד מטות זהב וכסף ברחוב העיר, להודיע לכל העולם את עשרו, שנאמר [אסתר א, ו] מטות זהב וכסף

41. בראשית רבה (וילנא) פרשה מד ד"ה טו ד"א קחה

דבר אחר, קחה לי עגלה משלשת, זו בבל, שהעמידה שלשה מלכים, נביכדנצר ואויל מרודך ובלשצר. ועז משלשת, זו מדי, שהיתה מעמידה שלשה מלכים, כורש ודריגוש ואחשורוש. ואיל משלש, זו יון

”קיימו מה שקבלו כבר” (7) פורים –

Shabbat 88a

And they stood under the mount: R. Abdimi b. Hama b. Hasa said: This teaches that the Holy One, blessed be He, overturned the mountain upon them like an [inverted] cask, and said to them, 'If ye accept the Torah, 'tis well; if not, there shall be your burial.'

R. Aha b. Jacob observed: This furnishes a strong protest against the Torah. Said Raba, Yet even so, they re-accepted it in the days of Ahasuerus, for it is written, [the Jews] confirmed, and took upon them [etc.]: [i.e.,] they confirmed what they had accepted long before.

42. בבלי שבת פח.

”וַיִּתְיַצְבוּ בְּתַחֲתֵית הַהָר” (שמי יט) - אָמַר רַב אֲבָדִימִי בְּרַחֲמָא בְּרַחֲמָא בְּרַחֲמָא: מַלְמַד שֶׁכָּפָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם אֶת הַהָר כְּגִיגִית, וְאָמַר לָהֶם: אִם אַתֶּם מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה מוֹטָב, וְאִם לֹא — שָׁם תִּהְיֶה קְבוּרַתְכֶם.

אָמַר רַב אַחָא בְּרַחֲמָא: מִכָּאן מוֹדְעָא רַבָּה לְאוּרֵייתָא. אָמַר רַבָּא: אִף עַל פִּי כֹן הַדּוֹר קִבְּלוּ בְיָמֵי אַחֲשֵׁרוּשׁ, דְּכָתִיב: ”קִיְימוּ וְקִבְּלוּ הַיְהוּדִים” — קִיְימוּ מִה שֶׁקִּיבְּלוּ כָּבָר.

Ezekiel 20

(1) And it came to pass in the seventh year, in the fifth month, the tenth day of the month, that certain of the elders of Israel came to inquire of the Lord, and sat before me. (32) and that which cometh into your mind shall not be at all; in that ye say: We will be as the nations, as the families of the countries, to serve wood and stone.

Nehemiah ch. 9

36. Behold, we are slaves today, and with respect to the land that you gave to our fathers to eat its fruit and its goods, behold, we are slaves in it;

37. And its abundant yield goes to the kings whom you have set over us because of our sins; they also have power over our bodies, and over our cattle, at their pleasure, and we are in great distress.

Nehemiah Ch 10

1. And because of all this we make a firm covenant, and write it; and our princes, Levites, and priests, set their seal to it.

30. They join with their brothers, their nobles, and enter into a curse, and an oath, to walk in God's Torah, which was given by Moses the servant of God, and to observe and do all the commandments of the Lord our Lord, and his judgments and his statutes;

31. And we will not give our daughters to the peoples of the land, nor take their daughters for our sons;

32. And if the peoples of the land bring ware or any grain on the sabbath day to sell, we will not buy it from them on the sabbath, or on a holy day; and we will forego the crops of the seventh year, and the exaction of every debt.

43. יחזקאל ב

(א) וַיְהִי בַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית בְּחַמְשֵׁי בַעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בָּאוּ אַנְשֵׁים מִזְקֵנֵי יִשְׂרָאֵל לְדַרֵּשׁ אֶת יְקֹנָק וַיֵּשְׁבוּ לִפְנָי... (לב) וְהִעֲלָה עַל רוּחְכֶם הַיּוֹם לֹא תִהְיֶה אֲשֶׁר אַתֶּם אֹמְרִים נְהַיֶּה כְּגוֹיִם כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲרָצוֹת לְשֵׁרֵת עֵץ וְאֶבֶן.

44. נחמיה פרק ט

(לו) הִנֵּה אֲנַחְנוּ הַיּוֹם עֲבָדִים וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתָּה לְאַבְתָּנוּ לְאָכַל אֶת פְּרִיָּהּ וְאֶת טוֹבָהּ הִנֵּה אֲנַחְנוּ עֲבָדִים עֲלֶיהָ: (לז) וַתְּבוֹאֲתָה מִרְבָּה לְמַלְכִים אֲשֶׁר נָתַתָּה עָלֵינוּ בְּחַטָּאוֹתֵינוּ וְעַל גְּוִיֹּתֵינוּ מִשְׁלָלִים וַיִּבְבְּהֶמֶתֵנוּ כְּרְצוֹנָם וַיִּבְצָרָה גְדוֹלָה אֲנַחְנוּ:

45. נחמיה פרק י

(א) וּבְכָל זֹאת אֲנַחְנוּ פְּרִתִים אֲמֵנָה וְכַתְּבִים וְעַל הַחֲתוּם שָׂרֵינוּ לְוִיָּנוּ כְּהִנֵּינוּ:

(ל) מִחֲזִיקִים עַל אַחֵיהֶם אֲדִירֵיהֶם וּבָאִים בְּאֵלָה וּבִשְׂבוּעָה לְלַכֵּת בְּתוֹרַת הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נָתַתָּה בְיַד מֹשֶׁה עֶבֶד הָאֱלֹהִים וְלִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת אֶת כָּל מִצְוֹת ה' אֲדִינֵנוּ וּמִשְׁפָּטָיו וְחֻקָּיו: (לא) וְאֲשֶׁר לֹא נָתַן בְּנִתֵינוּ לְעַמֵּי הָאָרֶץ וְאֶת בְּנֵי־הָאֱלֹהִים לָקַח לְבָנֵינוּ:

(לב) וְעַמֵּי הָאָרֶץ הַמְּבִיאִים אֶת הַמִּקְחֹת וְכָל שֶׁבַר בְּיוֹם הַשַּׁבָּת לְמַכּוֹר לֹא נִקַּח מֵהֶם בַּשַּׁבָּת וּבְיוֹם קֹדֶשׁ וְנִטַּשׁ אֶת הַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית וּמִשָּׂא כָּל יָד: